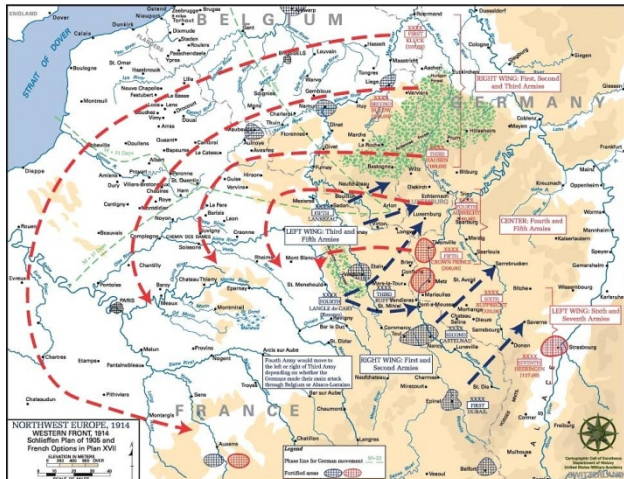

AZ ELSŐ VILÁGHÁBORÚ

A háború menete – 1914. (Középiskolai Történelmi Atlasz 86. oldal)

a) NYUGATI front

- a német vezetés a Schlieffen-tervnek megfelelően **támadást indított** Belgiumon át Franciaország ellen (1914. augusztus 3/4.)
- szeptember 3. a Marne folyónál francia ellentámadás
- **szeptember 5-10. marne-i csata**→**állóháború alakul ki**

→összeomlott a német (és a francia) haditerv

b) KELETI front

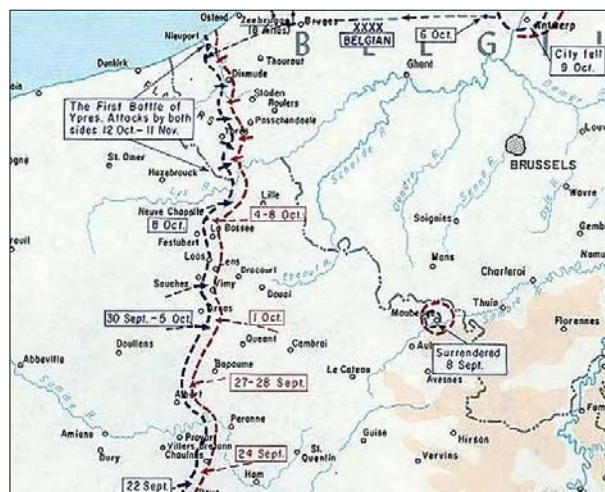
- az orosz mozgósítás hamarabb befejeződött, mint azt a németek gondolták→csapatokat kellett átirányítani a keleti frontra→**többfrontos háború alakult ki**
- *augusztus 28-30. Tannenberg (Hindenburg tábornok győzelme)*
- szeptember 6-15. Mazuri tavak
{ 1915. március 22. Przemysl ostroma
az oroszok bekerítették a várat+feladásra kényszerítették }

c) Balkáni front

- Osztrák-Magyar Monarchiának nem sikerül lerohannia Szerbiát→állóháború
- **1914. október 29. Törökország belépett a háborúba** a központi hatalmak oldalán

d) „Versenyfutás a tengerhez”

- 1914. őszi nyugati front - a szembenálló felek beásták magukat
- 1914. november Anglia tengeri blokádját alá vonja Németországot
- 1914. november 1. német flotta veresége - Helgoland-szk.

állóháború: kialakult frontvonal mentén hosszabb ideig áttörést nem eredményező hadműveletek, melyek többnyire az erőviszonyok kiegyenlítetttségéből adódnak. Az állóháború során a hadviselő felek hosszú távra, erősen kiépített védelmi rendszerei állnak szemben egymással.

AZ ELSŐ VILÁGHÁBORÚ 1915-1916.

- 1915-1916-os év a felörlő küzdelmek jegyében zajlott
- 1915. május 23. **Olaszország** belépett a háborúba az **antant** oldalán
 - Franciaország és Nagy-Britannia győzelem esetére neki ígérte Dél-Tirolt, Triesztet, Isztriai-fsz., Dalmáciát és Albánia egy részét
- 1915 nyara
 - az OMM csapatai visszaszorították az orosz erőket {1915. május Gorlicei áttörés}
 - Isonzo-menti harcok→az OMM csapatai megállították az olasz támadást (1915. június 23 – július 7.; „doberdói harctér”)
- 1915. szeptember 14. **Bulgária** a **központi hatalmak** oldalán belép a háborúba
 - az OMM közösen elfoglalták Szerbiát, Montenegrót, Albániát
- 1915. október **Görögország** belép a háborúba az **antant** oldalán
 - a szerbek megsegítése
 - francia+brit csapatok partraszállása
- a nyugati fronton eldöntetlen a harc→mindkét részről bevetették a harci gázt

a) „Verduni vérszivattyú”

- 1915. központi hatalmak katonai fölénye
- a német vezérkar úgy vélekedett, hogy Oroszország hosszabb ideig nem tudja összeszedni magát→győzni lehet a nyugati fronton
- 1916. február 21. a németek ostrom alá vették Verdun erődjét {gyors sikerre számítottak}
 - hosszú, elkeseredett küzdelem december közepéig=**verduni vérszivattyú** {kb. 1 millió katona; 550 ezer francia+450 ezer német}

b) Összehangolt antant támadás

- 1916. június orosz haderő váratlan támadása (áttöri az OMM frontot)
- 1916. augusztus Románia csatlakozott az antanthoz
 - bukaresti titkos szerződés=határait a Tiszáig tolhatja
 - Románia betört Erdélybe
- 1916. június brit erők támadása a Somme-folyónál
 - „gépek csatája”
{novemberig tartott→1 millió katona→német haderő kivédte}
- 1916. december 6. német+OMM katonák visszaverték a románokat Erdélyből+elfoglalták Bukarestet
- 1916. (nov. 21.) meghal Ferenc József
 - utódja **IV. Károly** (1916. dec. 30. IV. Károly megkoronázása)
- IV. Károly békére törekedett
 - 1916. dec. békeajánlat→az antant visszautasítja
 - 1917. febr-márc. újabb békekísérlet→meghiúsul

AZ ELSŐ VILÁGHÁBORÚ 1917-1918.

- 1917. január a német hadvezetés az antant tengeren történő utánpótlásának megakadályozására korlátlan tengeralattjáró háborút hirdetett
 - USA hajói estek áldozatul
- 1917. április **USA** hadba lép az **antant** oldalán
 - hadianyag+2 millió katona
- 1917 elejére az orosz társadalom kimerült→kitört a februári orosz forradalom
 - a cár lemondott
 - Oroszországot köztársasággá nyilvánították
 - fegyverszünet a központi hatalmakkal, béketárgyalások kezdete
- 1918. március 3. Oroszország aláírja a háborút lezáró békét
- **1918. január 8. Wilson, amerikai elnök meghirdette az USA 14 pontból álló békejavaslatát**
 - a háborús kormányok mindenáron győzni akartak, hogy a feltételeket diktálhassák
- 1918. a német vezérkar döntő győzelmet akart a nyugati fronton
 - a támadások összeomlottak
- 1918. augusztus 8. Amiens=a német sereg fekete napja
 - elsöpörték a német arcvonalat
- 1918 nyara antant támadás a balkáni fronton {Louis Franceht d'Esperey}
 - Bulgária fegyverszünetet kér (szeptember 29.)
 - Törökország elfogadta a feltétel nélküli fegyverletételt (október 30.)
- 1918. október 27. OMM fegyverszünetet kér
- **1918. november 3. OMM aláírja a fegyverszünetet Padovában**
- 1918. október 6. Németország fegyverszüneti kérelemmel fordul Wilsonhoz
- **1918. november 11. Németország aláírja a fegyverszünetet a Compiègne-i erdőben**
 - vesztes országokban forradalmak törtek ki a háborús kormányok megdöntésére

források